

2018 YILI

İÇ KONTROL SİSTEMİ

DEĞERLENDİRME RAPORU

2019

İÇİNDEKİLER

I. GİRİŞ	1
1.Misyon ve Vizyon	2
1.1. Misyon.....	2
1.2. Vizyon	2
2.Organizasyon Yapısı	3
II. İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI	4
1.Kontrol Ortamı.....	7
2.Risk Değerlendirme	7
3.Kontrol Faaliyetleri.....	8
4.Bilgi ve İletişim	8
5.İzleme	9
III. DİĞER BİLGİLER	10
1.İç Denetim Sonuçları.....	10
2.Dış Denetim Sonuçları.....	10
3.Diğer Bilgi Kaynakları	10
IV. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN GELİŞİMİ.....	11
V. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	12
1.Güçlü Yanlar.....	12
2.İyileştirmeye Açık Yanlar	13
3.Eylem İçin Öneriler.....	14

I. GİRİŞ

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55. maddesinde İç Kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır.

Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'nde ise; idarelerin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulması, izlenmesi ve değerlendirilmesinde dikkate alınmaları gereken standart değerlendirme kriterleri belirlenmiştir.

Üniversitemiz 2018 yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu çalışmalarına, yukarıda belirtilen mevzuat çerçevesinde Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca Rektörlük Makamınının 06.05.2019 tarih E.14968 sayılı yazısı ile başlanmıştır. Çalışma kapsamında, İç Kontrol Sistemi Soru Formları kullanılarak web bağlantısı ile 6 bölüm ve 68 sorudan oluşan anketimiz yayımlanarak, Birim İç Kontrol ve Kalite Komisyonu başkan ve en az 2 üyesinin doldurması talep edilmiştir.

Bu değerlendirme raporu, analiz edilen anketimizin sonuçları baz alınarak yapılmış olup, rapor formatı İç Kontrol Rehberinde yer alan İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu kapsamında hazırlanmıştır.

1. Misyon ve Vizyon

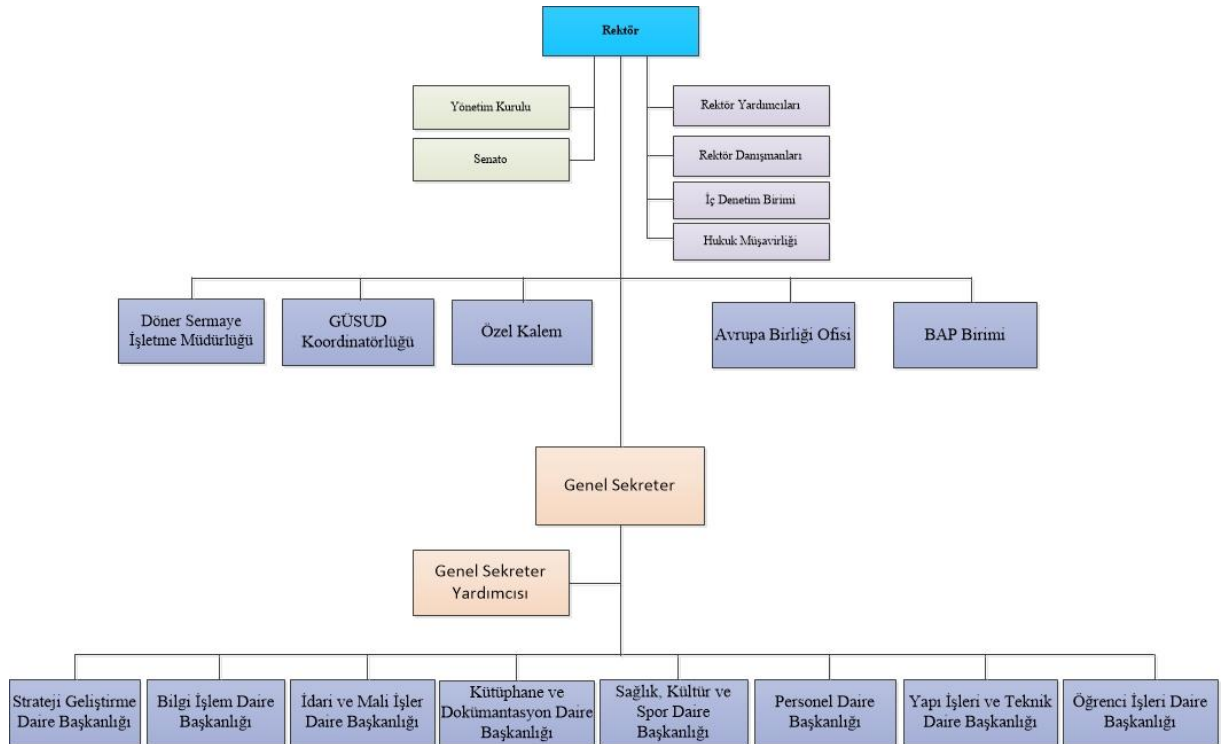
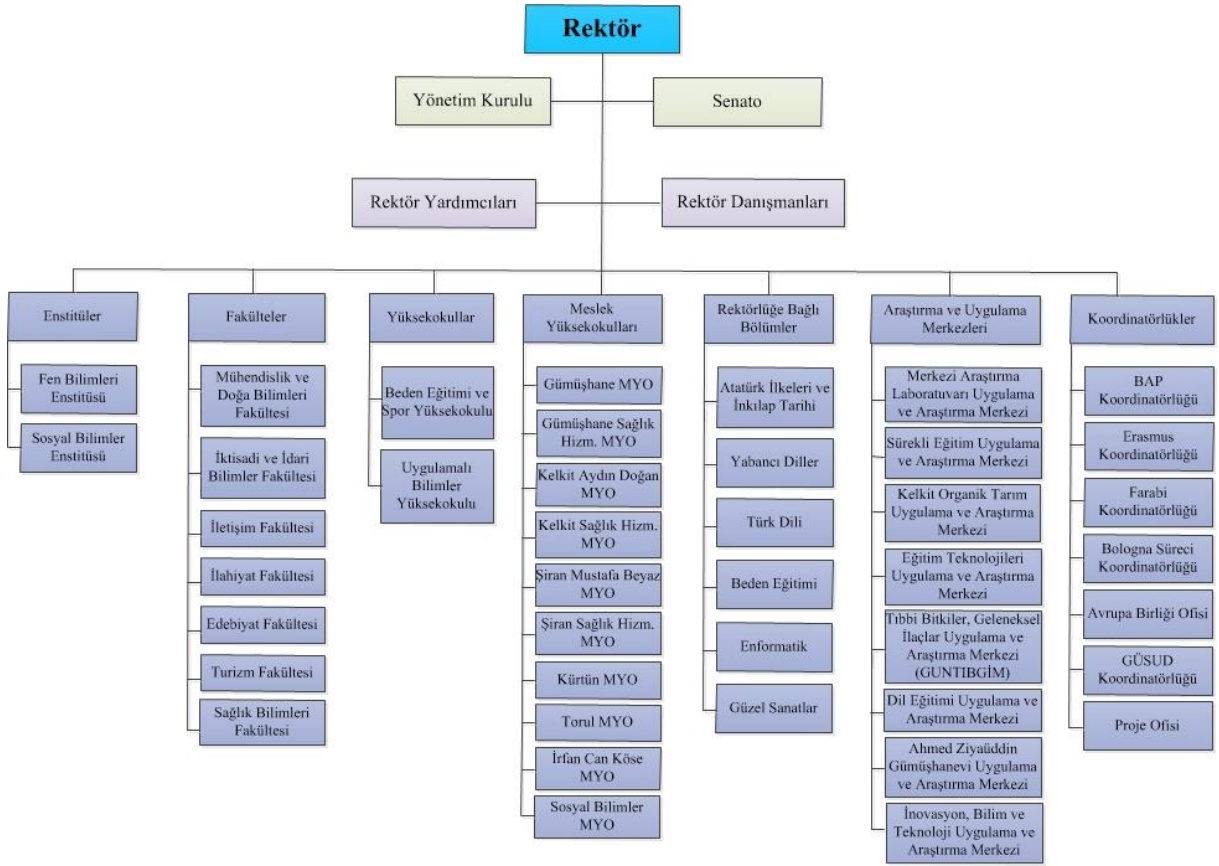
1.1. Misyon

Eleştirel düşünebilen, girişimci, üretken, rekabetçi, kişisel ve mesleki olarak kendini sürekli yenileyebilen fertler yetiştirebilmeyi, bilime evrensel katkı sağlayabilen araştırmalar yapabilmeyi, tüm değerleri ile bulunulan yöre, ülke ve dünya sorunlarına karşı duyarlı, şehrin, bölge ve ülkenin gelişmesine katkıda bulunan hizmetler yapabilmeyi görev edinmiştir.

1.2. Vizyon

Kurumsal yapısını gittikçe güçlendiren; bulunduğu yörenin özellikle organik tarım, turizm ve madencilik potansiyelinin değerlendirilebilmesi için çalışmalar yapan; bilime katkılarıyla; ulusal ve uluslararası işbirlikleriyle topluma yararlı projeler üreten, ülke geleceğinde söz sahibi olan bir üniversite olmaktır.

2. Organizasyon Yapısı

II. İÇ KONTROL SİSTEMİ SORU FORMU SONUÇLARI

İç kontrol sisteminin değerlendirilmesi, Üniversitemizin amaç ve hedeflerine ulaşma konusunda iç kontrol sisteminin beklenen katkıyı sağlayıp sağlamadığının iç kontrol bileşenleri özelinde incelenmesi ve sistemin iyileştirmeye açık alanlarının tespit edilerek düzeltici önlemlerin belirlenmesini kapsayan bir süreçtir.

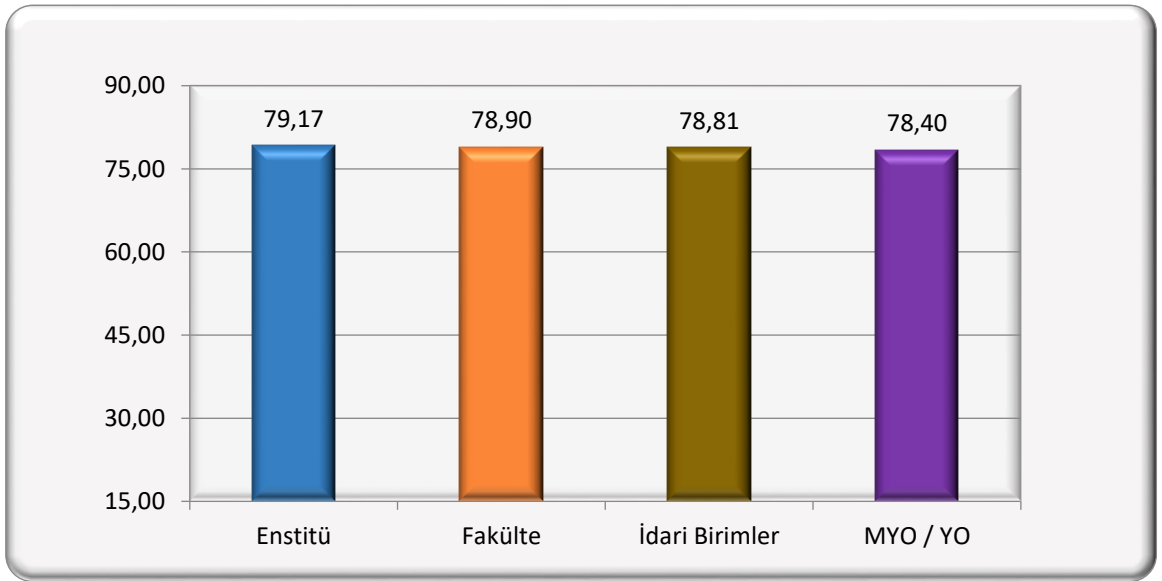
Üniversitemizde, Kamu İç Kontrol Rehberinde yer alan soru formundan yararlanılarak İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Anketi soruları hazırlanmıştır. Anketimizde; Kontrol Ortamı Standartlarına yönelik 24, Risk Değerlendirme Standartlarına yönelik 15, Kontrol Faaliyetleri Standartlarına yönelik 11, Bilgi ve İletişim Standartlarına yönelik 10 ve İzleme Standartlarına yönelik 6 adet olmak üzere toplam 66 eylem değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Değerlendirmede birimlerden sorumlu oldukları her bir eylemin; Evet (2 puan), Geliştirilmekte (1 puan) ve Hayır (0 puan) seçeneklerinin işaretlenmesi suretiyle iç kontrol anketinin cevaplandırılması istenmiştir.

Evet (2 Puan), cevabı verilen sorular için birimlerde geliştirilmesi gereken herhangi bir husus olmadığı,

Geliştirilmeli (1 Puan), cevabı verilen sorularda birim yöneticileri ilgili alanda ilerleme kaydedecek değerlendirmeler yapabileceklerini,

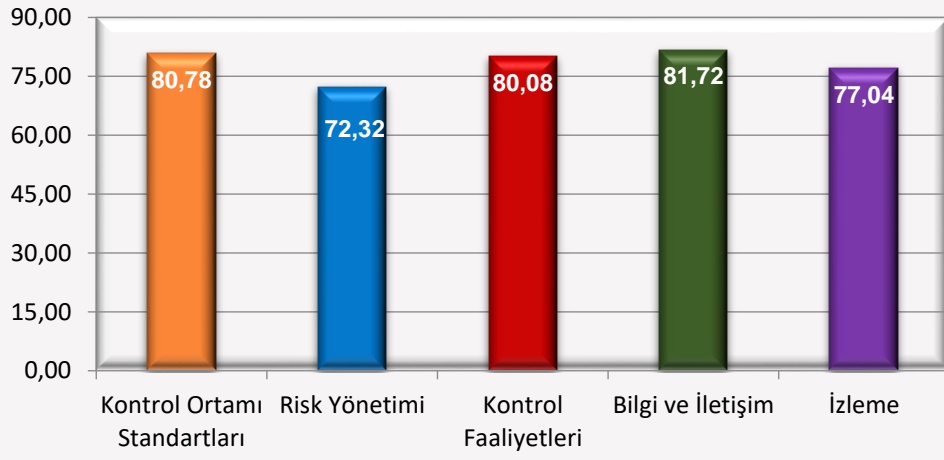
Hayır (0 Puan), cevabı verilen sorularda ise, ilgili alanların geliştirilmesi için birim yöneticileri tarafından adımlar atılması gerektiğini gösterir.

Genel bir öz değerlendirme niteliği taşıyan bu uygulamaya verilen gerçekçi cevaplar, iç kontrol sisteminin Üniversitemizde ne kadar bilindiğinin ve hangi aşamaya geldiğinin göstergesidir. Aritmetik ortalama yöntemine göre yapılan değerlendirme sonucunda, birim ve iç kontrol bileşenleri temelli oranlar aşağıdaki grafiklerde gösterilmektedir.

Grafik 1: Birim bazlı değerlendirme oranları

Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Değerlendirme Anketi - 2019

Grafik 2: İç kontrol bileşenlerinin 2018 yılı değerlendirme oranları

Tablo 1: Değerlendirme puanları

<p>% 0 - 25</p> <p>İç kontrol sisteminin gelişiminin düşük seviyede olduğunun göstergesi. Biraz farkındalık olmakla birlikte iç kontrol mekanizmalar henüz idarede uygulanmadığı anlaşılmaktadır. İç kontrol sisteminin kurulması için acil rehberlik ve yönlendirmede bulunulması gereklidir.</p>	<p>% 26 - 50</p> <p>İç kontrol sisteminin gelişiminin düşük seviyede olduğunun göstergesidir. İç kontrol sistemine ilişkin farkındalık ve anlayışın bulunduğu, iç kontrol mekanizmalarının uygulanması için çalışmalara başlandığı anlaşılmaktadır. Ancak çalışmaların artarak devam etmesi ve uygulamaya geçilmesi gereklidir.</p>
<p>% 51 - 75</p> <p>İç kontrol sisteminin gelişiminin orta seviyede olduğunun göstergesi. İç kontrol mekanizmalarının uygulanmaya başladığı, ancak geliştirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır.</p>	<p>%75 - 90</p> <p>İç kontrol sisteminin gelişiminin yüksek seviyede olduğunun göstergesi. İç kontrol mekanizmalarının uygulanmasının yerleştiği anlaşılmaktadır. Uygulamanın biraz daha geliştirilmesi için neler yapılabileceğini değerlendirilmesi uygun olacaktır.</p>
<p>% 91 - 100</p> <p>İç kontrol sisteminin gelişiminin en yüksek seviyede olduğunun göstergesidir. İç kontrol mekanizmalarının en iyi şekilde uygulandığı anlaşılmaktadır.</p>	

1. Kontrol Ortamı

Kamu İç Kontrol Rehberinde kontrol ortamı standartları ile ilgili Etik Değerler ve Dürüstlük, Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler, Personelin Yeterliliği ve Performansı ve Yetki Devri olmak üzere 4 standart belirlenmiştir.

Değerlendirme soru formlarında bu bölüm altında 24 soru sorulmuş olup, cevaplayan 102 üyenin toplam maksimum puanı 4.896 iken, analiz sonrası hesaplanan puan 3.955 olmuştur. Kurumumuzda Kontrol Ortamı Faaliyetlerinin gerçekleşme oranı %80,78 olduğu, bu oran neticesinde Üniversitemizde kontrol ortamı faaliyetlerinin bilinilirlik seviyesinin yüksek olduğu, bu seviyenin korunması ve daha da ileriye gitmesi için sürekli izlenmesi ve geliştirmeye yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir.

2. Risk Değerlendirme

Kamu İç Kontrol Rehberinde Risk Değerlendirme Standartları ile ilgili Planlama ve Programlama ile Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi olmak üzere 2 standart belirlenmiştir.

Değerlendirme soru formlarında bu bölüm altında 15 soru sorulmuş olup, cevaplayan 102 üyenin toplam maksimum puanı 3.060 iken, analiz sonrası hesaplanan puan 2.213 olmuştur. Kurumumuzda risk değerlendirme standartları gerçekleşme oranı %72,32 olduğu, bu oranın neticesinde Üniversitemizde risk değerlendirme standartlarının bilinilirliğinin orta seviyede olduğu saptanmıştır.

Kurumumuz yapılaşma aşamasını tamamlamış olup, fiziki ve altyapıya ait risklerin bertaraf edilmesi, araştırma ve eğitime ait risklerin azalması bu oranın yükselmesine katkı sağlamıştır. Fakat orta seviyede olan risk değerlendirme oranının daha da yukarıya çıkması için iç kontrol mekanizmalarının geliştirilmesine devam edilmesi önemlidir.

Üniversitemizin Risk Strateji Belgesinin oluşturulması risk değerlendirmesinde daha verimli bir sonuç almak için iç kontrol mekanizmalarının etkin çalışmasına imkân verebilecektir.

3. Kontrol Faaliyetleri

Kamu İç Kontrol Rehberinde Kontrol Faaliyetleri Standartları ile ilgili Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri, Prosedürlerin Belirlenmesi ve Belgelendirilmesi, Görevler Ayrılığı, Hiyerarşik Kontroller, Faaliyetlerin Sürekliliği ve Bilgi Sistemleri Kontrolleri olmak üzere 6 standart belirlenmiştir.

Değerlendirme soru formlarında bu bölüm altında 11 soru sorulmuş olup, cevaplayan 102 üyenin toplam maksimum puanı 2.244 iken, analiz sonrası hesaplanan puan 1.797 olmuştur. Kurumumuzda kontrol faaliyetleri standartları gerçekleşme oranı %80,08 olduğu, bu oran neticesinde Üniversitemizde kontrol faaliyetleri standartlarının bilinilirlik seviyesinin yüksek olduğu fakat geliştirilmesinin ve izlenmesinin ehemmiyetli olduğu saptanmıştır.

4. Bilgi ve İletişim

Kamu İç Kontrol Rehberinde Bilgi ve İletişim Standartları ile ilgili Bilgi ve İletişim, Raporlama, Kayıt ve Dosyalama, Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi olmak üzere 4 standart belirlenmiştir.

Değerlendirme soru formlarında bu bölüm altında 10 soru sorulmuş olup, cevaplayan 102 üyenin toplam maksimum puanı 2.040 iken, analiz sonrası hesaplanan puan 1.667 olmuştur. Kurumumuzda bilgi ve iletişim standartları gerçekleşme oranı %81,72 olduğu, bu oran sonucunda, Üniversitemizde en yüksek standart bilinilirliğinin bilgi ve iletişim standarttı olduğu gözlemlenmiştir.

Bu standartta ilişkin mekanizmaların Kurumumuzda yerleşmiş olduğu, faaliyetlerin sürekli izlenerek yüksek oranın korunması ve çalışmaların devamı gerekmektedir.

5. İzleme

Kamu İç Kontrol Rehberinde İzleme Standartları ile ilgili İç Kontrolün Değerlendirilmesi ve İç Denetim olmak üzere 2 standart belirlenmiştir.

Değerlendirme soru formlarında bu bölüm altında 6 soru sorulmuş olup, cevaplayan 102 üyenin toplam maksimum puanı 1.224 iken, analiz sonrası hesaplanan puan 943 olmuştur. Kurumumuzda izleme standartları gerçekleşme oranı %77,04 olduğu, bu oran sonucunda, Üniversitemizde izleme standartlarının orta seviyenin üstünde yer alması sevindirici olsa da, iç kontrol mekanizmalarının tam da yerleşmiş olduğunu göstermemektedir.

Üniversitemizde iç denetim biriminin kurulması ve iç kontrol değerlendirmesinde bilgi yönetim sistemlerinin daha aktif şekilde kullanılması izleme bileşenine ait değerlendirme puanını arttırmıştır.

III. DİĞER BİLGİLER

1. İç Denetim Sonuçları

Üniversitemiz bünyesinde bulunan 3 (Üç) adet “İç Denetçi” kadrosundan birine, 31.05.2018 tarihinde yapılan atama ile iç denetim faaliyetleri başlamıştır.

2018 yılı içerisinde İç Denetim Yönergesi hazırlanmış ve onaylanmış olup, Üniversitemiz bünyesindeki tüm iş, işlem ve faaliyetleri içeren denetim evreni oluşturulmuştur. Denetim evreninde yer alan tüm süreçlerle ilgili olarak makro risk analizleri yapılmış ve elde edilen sonuçlar ile üst yönetimin görüş, onay ve talimatları çerçevesinde İç denetim plan ve program hazırlanması çalışmaları yürütülmüştür.

13.12.2018 tarih ve 6987 sayılı makam oluru ile 2019 yılı İç Denetim Programı ve 2019-2021 dönemi İç denetim Planı yürürlüğe girmiştir. Plan ve Program kapsamında 2019 yılı faaliyetleri yürütülmektedir.

2. Dış Denetim Sonuçları

2018 yılında Üniversitemiz Sayıştay Başkanlığınca denetime tabi tutulmuş olup, denetime ilişkin kamu idaresine cevaplandırılması için gönderilen 10 adet düzenlilik denetimi, 3 adet performans denetimine ait bulgular gereken süre içerisinde cevaplandırılarak Sayıştay başkanlığına gönderilmiştir.

2018 yılına ait kesinleşen denetim raporumuz henüz Sayıştay Başkanlığı tarafından yayımlanmamıştır. Yayımlanan raporlar (<https://www.sayistay.gov.tr/tr/?p=2&CategoryId=103>) adresi üzerinden kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

3. Diğer Bilgi Kaynakları

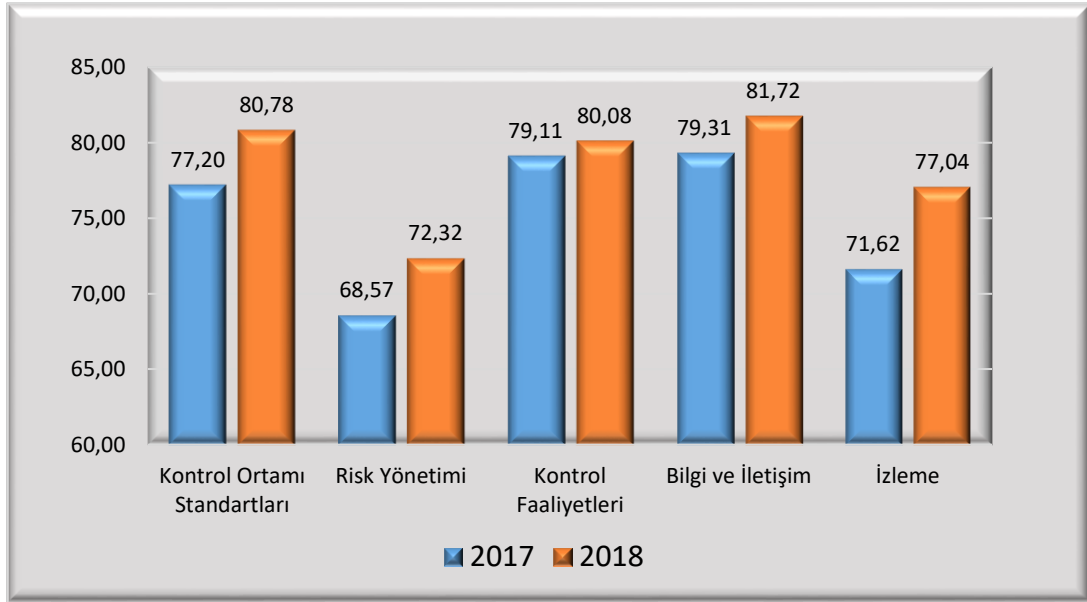
Üniversitemiz Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi 04.05.2016 tarihinde Senato kararı ile kabul edilmiş ve Kamu Mevzuat Sisteminde yayımlanmıştır.

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar da mal ve hizmet alımları için bir milyon, yapım işleri için üç milyon Türk Lirasını aşan limitler ön mali kontrole tabi tutulmaktadır. Bu kapsamda; 2018 yılı içerisinde bu tutarları aşan herhangi bir ön mali kontrol işlemi yapılmamıştır.

IV. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN GELİŞİMİ

Üniversitemizin 2017 yılına ait değerlendirme raporuna kıyasla, 2018 yılında bütün iç kontrol bileşenlerinde gözle görülür bir iyileşme olmuştur. Aşağıdaki grafikte 2017 ve 2018 yıllarında yapılan iç kontrol sistemi değerlendirme anketi çalışmaları neticesinde ortaya çıkan karşılaştırmalı değerlendirme puanları gösterilmektedir. Grafikte de görüleceği üzere yapılan değerlendirmede en yüksek artış %5,42 ile izleme standartlarında, en düşük ilerleme ise; %0,97 ile kontrol faaliyetleri standartlarında olmuştur.

Buna karşın, Kurumumuzda iç kontrol bileşenlerinin bilinilirliğinin ve farkındalığının olduğu ve arttığı görünmektedir.

Grafik 3: Yıllar itibariyle iç kontrol sistemi değerlendirme oranları

V. SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Güçlü Yanlar

Kontrol Ortamı	Üniversitemizde; Etik Değerler ve Dürüstlük, Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler, Personelin Yeterliliği ve Performansı ve Yetki Devri konularında çalışmalar yapılmış ve yapılmaya devam etmektedir.
Risk Yönetimi	Üniversitemizin misyon ve vizyonu, stratejik amaçları ve hedefleri ile bu hedefleri ölçmek, izlemek ve değerlendirmek üzere katılımcı yöntemlerle stratejik plan ve performans programlarının hazırlanması, performans esaslı bütçenin etkin biçimde kurumda uygulanması.
Kontrol Faaliyetleri	Üniversitemiz birimlerinde, mali karar ve işlemlerin yerine getirilmesi, onaylanması, uygulanması ve kontrol edilmesi süreçlerinin belirli mevzuatlar çerçevesinde yapıyor olması.
Bilgi ve İletişim	Birimlerimiz arası iletişimi sağlayan Elektronik Belge Yönetim Sistemi gerek yazışma gerekse bilgi toplama süreçlerinde etkin bir şekilde iletişime katkı sağlamaktadır, yatay ve dikey iletişim kanallarının açık olması.
İzleme	2018 yılında boş bulunan iç denetçi kadrosuna atama yapılması ve denetim planlamaların hazırlanması, eylem planı güncelleme ve değerlendirme çalışmalarının yapılması.

2. İyileştirmeye Açık Yanlar

Kontrol Ortamı	Birimlerdeki bütün çalışanlarımızın kontrol ortamı standartlarının neler olduğu ve nasıl çalıştığı hakkında ki farkındalığının arttırılması için eğitimlerin arttırılması, performans değerlendirmesinin, cezalandırma ve ödüllendirmenin hayata geçirilmesi.
Risk Yönetimi	Risklerin belirlenmesi ve değerlendirilmesi çalışmalarında tüm birimleri kapsayacak iş akışının sağlanarak, riskleri minimize edecek düzenlemelerin olması.
Kontrol Faaliyetleri	Birimlerde hizmet sürekliliğini sağlayacak çalışmalar yapılması, kurum varlıklarının daha verimli kullanımının sağlanması.
Bilgi ve İletişim	Raporlama çalışmalarına katkı sağlayacak, veri toplamayı kolaylaştıracak tam ve doğru bilgi için yönetim bilgi sisteminin kurulması, kurumsal arşivleme hizmetinin daha etkin kullanılması.
İzleme	İç kontrol uygulamalarının etkin olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi, iç kontrol çalışmaları ile ilgili çalışmaların değerlendirme sonuçlarının katılımlı olarak izlenmesi. Toplanan ve raporlanan verilerin birim yöneticileri tarafından değerlendirilmesi.

3. Eylem İçin Öneriler

Kontrol Ortamı	Kurumumuz çalışanlarının, kurumsal aidiyet ve çalışma motivasyonlarını güçlendirecek planlamaların yapılması, işe başlama süreçlerinde ve işe alışma evresinde personellerin çalışma ortamlarının değerlendirilmesi.
Risk Yönetimi	Risk Strateji Belgesinin hazırlanması, güncel risk analizi yapılarak birim bazlı ve kurumsal risk değerlendirmesinin ve risklere karşı alınması gereken önlemlerin hayata geçirilmesi gerekmektedir.
Kontrol Faaliyetleri	Hazırlanan risklerin bertaraf edilmesine katkı sağlayan kontrol faaliyetleri standartlarının birimlerimizde etkin şekilde uygulanabilirliğinin zeminin oluşturulması.
Bilgi ve İletişim	Üniversitemizin faaliyetlerini belirlenen hedefler doğrultusunda yerine getirip getirmediği ve hesap verilebilirliğin sağlanması için; raporlama, kayıt ve dosyalama sistemi, hata, usulsüzlük ve yolsuzlukların bildirilmesine katkı sağlayan süreçlerin sağlanması.
İzleme	Birimler kendi iş ve işlemlerinde iç kontrol sisteminin uygulanabilir olduğunu kontrol etmeli, yönetime ve ilgili birimlere konu hakkında bilgi verilmeli, yeni kurulan iç denetim biriminin iç kontrol konusunda daha etkin çalışması sağlanmalı.